

A: miljø

Debat: Bytte af landbrugsjorder styrker landbrug og natur

DEBAT

1. juni 2017 kl. 2:00 | 0 kommentarer

[Foto: Colourbox]

DEBAT: Jordfordeling kan måske være lige netop den proces, som ansporer lodsejerne til at tænke "ud af boksen" og se nye forretningsveje med større indtjeningsmuligheder, skriver Søren Møller, formand for Collective Impact.

Af Søren Møller

Formand for Collective Impact, Det åbne land som dobbelt ressource

Der er sket en meget voldsom ommøblering i det danske landskab igennem de sidste 60 år. Antallet af landbrug er faldet drastisk, og de tilbageværende er meget større og skal være både specialiserede og mere effektive for at kunne konkurrere.

De små landbrug er blevet opslugt af de store eller drives videre som hobbylandbrug. Mange landbrugsejendomme er udvidet og sammenlagt på en måde, som ikke fremmer, at jord og arbejdskraft udnyttes rationelt.

Der er truffet mange politiske beslutninger om vores landskab. Det er blandt andet indførelsen af en målrettet regulering af landbruget, hvor bedrifter på robuste jorde må dyrke mere intensivt end bedrifter på sårbare jorde, det er etableringen af et Grønt Danmarkskort og opfyldelsen af EU's vand og naturdirektiver, etablering af nationalparker, håndtering af klimaudfordringen, skovrejsning og så videre.

FAKTA

TEMA: STYR PÅ DANMARKS AREALER?

1

Brian Mikkelsen: Det kommer den nye planlov til at betyde

1. juni 2017

2

S: Lad os nu få lavet de jordfordelinger

1. juni 2017

3

Debat: Bytte af landbrugsjorder styrker landbrug og natur

1. juni 2017

.....

Men hvem har ansvaret for et helhedssyn?

Der er for eksempel afsat 1,6 milliarder kroner til vådområder i de kommende år, men her er fokus kun på miljø. Man kunne i samme omgang tilstræbe forbedringer for naturen, rekreative muligheder, bedre jord til produktion og udvikling af landdistrikterne.

Brug arealerne bedre med jordfordeling

Ved at bytte rundt på jorden kan en landmand bytte marginal jord ud med bedre landbrugsjord og samle arealerne. Men efterspørgslen på nye løsninger rækker videre end bedre bonitet og arrondering.

Jordfordeling kan vise sig at være netop den proces, som ansporer lodsejerne til at tænke "ud af boksen" og se nye forretningsveje med større indtjeningsmuligheder og dermed give nye løsninger for eksempel i forbindelse med generationsskifte med nye struktur og ejerforhold.

Når den intensive landbrugsproduktion samles på de mest dyrkningssikre arealer – og vi tilstræber at reservere disse arealer hertil – så bliver der også bedre plads til andre driftsformer og produktion af samfundsgoder så som rent drikkevand, klimatilpasning og –forebyggelse, bedre og mere sammenhængende natur og rent vandmiljø på de øvrige arealer.

De produktionsmæssigt marginale arealer har stor betydning for attraktiv bosætning og oplevelsen af det gode liv på landet. Det betyder igen noget entreprenørskab og vækst og udvikling i hele Danmark.

Hvordan får vi mere jordfordeling?

Jordfordelingsprocessen giver den individuelle landmand og det generelle landbrugserhverv en særlig mulighed for at spille ind i en samfundsdagsorden og samtidig være med til at præge den fremtidige indretning af landskabet.

For den enkelte lodsejer med et strukturtilpasningsbehov er det uoverskueligt at igangsætte en jordfordelingsproces, som ofte vil omfatte adskillige lodsejere og et stort antal hektar landbrugsjord, langvarige forhandlinger og betydeligt papirarbejde.

For at indfri de mangesidede samfundsmæssige gevinster ved en bedre fordeling af arealinteresserne i det åbne land er der behov for at understøtte og facilitere jordfordelingsprocesserne. En mulighed vil være at sikre denne støtte over finansloven sammen med finansiering til en statslig jordpulje, der herefter vil hvile i sig selv.

Til forskel for anvendelsen af målrettede EU-midler vil det give fleksibilitet til at imødekomme de flersidige mål. Der vil også være brug for en anerkendelse fra banker og kreditinstitutioner af, at jordfordeling er en god forretning, der gør landbrugsbedrifterne mere attraktive og økonomisk sunde.

Der er brug for nytænkning

Parterne i Det åbne land som dobbelt ressource har en fælles erkendelse af, at det er nødvendigt med nytænkning og at arbejde sammen for at udvikle bedre løsninger, hvor vi kan få plads til alle interesser i brugen af Danmarks lille areal.

Bag initiativet Collective Impact - Det åbne land som dobbelt ressource - findes følgende 11 organisationer: Kommunernes Landsforening, Landbrug & Fødevarer, Friluftsrådet, Økologisk Landsforening, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Skovforening, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Sportsfiskerforbund, Bæredygtigt Landbrug, Dansk Ornitologisk Forening og Realdania.

Det er Realdania, som tog initiativ til at samle parterne i 2014. Realdania finansierer arbejdet og deltager selv i styregruppen.

Collective Impact-parterne arbejder med kommunale pilotprojekter for at vise, hvordan en multifunktionel jordfordeling kan gennemføres ud fra brede samfundsøkonomiske interesser.

Collective Impact parterne vil dele resultater og erfaringerne fra disse projekter med politikere og bidrage til at kvalificere beslutninger om moderne jordreformer, som indfrier uudnyttede potentialer for samfundet lige så effektivt som dem, der forandrede store del af Danmark for 200 år siden ved den seneste store jordreform.

Jordfordelingsinstrumentet spillede en afgørende rolle i at skabe attraktive løsninger i landbrugets strukturudvikling og økonomiske krise i forbindelse med landbrugsudskiftningen for 200 år siden – og potentialerne for at understøtte udviklingen af en ny bæredygtig landbrugsstruktur på lang sigt er atter aktuel.

En national strategi for fremtidens arealanvendelse, hvor man på tværs af sektorer får forskellige hensyn til at op i en højere enhed, kunne derfor med fordel have en rullende multifunktionel jordfordeling på nationalt plan som et afgørende redskab.

[Styr på Danmarks arealer? »](#)

[Ressourcer »](#)

[Landbrug »](#)

[Søren Møller »](#)

debat@altinget.dk

MEST LÆSTE ARTIKLER

1. Esben Lunde: "Jeg har ingen forhadte vandløb i mit land"

2. Esben Lunde revser Bæredygtigt Landbrug: Ikke i orden at hænge medarbejdere ud

3. Omstridt kemi-app får nye symboler: Men erhvervslivet er stadig utilfreds

4. Intet grønt i trekløverets store plan